

**Sayın Erol akır
İstanbul Valisi**

**Cc: Sn.Prof. Tuęrul Tankut
Ulusal Deprem Konseyi Bařkkanı**

27.08.2000

Vaki görüşmemiz sırasında lutfedip dinlediğiniz düşüncelerimizi bir proje halinde sunuyoruz.

Bilvesile saygılarımızın kabulünü arz ediyoruz.

**Prof. Aykut Barka
(imza)**

**M.Tınaz Titiz
(imza)**

I. Proje Amacı¹

Sayıda çok ve birbirinden çok farklı kalitelilerdeki istanbul konut, işyeri ve kamu binaları stokunun ve bunların oturdukları zeminlerin deprem risklerinin belirlenmesi ile, varsa gereken güçlendirmelerin tip ve şeklinin tayini ana amacına yönelik olarak:

- pratikman mümkün olabilecek en yüksek güvenilirlikte tayin edebilecek ehliyetle uzmanlarca uygulanacak,
- bu tip uzmanların sayıca yetersiz kaldığı hallerde, inşaat ve deprem konularında uzman olmamakla birlikte, teknik formasyonu, ayrıntılı hazırlanmış bir prosedürü² anlamaya ve adım adım uygulayarak aşikâr zafiyet ve sağlamlıkları tesbite ya da sayıca nadir uzmanın kısıtlı vakitlerinin daha verimli kullanılabilmesi için gereken ön-incelemeleri yapmaya yeterli elemanlarca uygulanacak,
- bu tip elemanların da bulun(a)maması ya da (a) ve (b)'de açıklanan elemanların yapacakları incelemelerden önce –ve/ya sonra-, genel fikir edinmek ve varsa aşikâr zafiyet ve sağlamlıkları tesbit ederek gerektiğinde daha üst düzeyli uzmanlara başvurmak amaçlarıyla yapılacak gözden geçirmelerde yapıyı kullananlarca uygulanacak

teknik prosedürlerin ayrıntılı olarak tanımlanmasını ve bunların mevcut zeminler ve yapı stokuna kısa sürelerde uygulanmasını sağlayabilecek bir proje tanımlanmaktadır.

II. Önerilen yöntem

A. Örgütlenme

Bu amaçları gerçekleştirmek üzere, İstanbul ili yerel imkanlarıyla oluşturulacak olan aşağıdaki birimler öngörülmektedir. Bununla birlikte, bu birimlere ek olarak herhangi bir anda hizmetine ihtiyaç duyulabilecek elemanlar, ilgili yasanın valiyeye verdiği yetki kullanılarak görevlendirileceklerdir.

a. Bilim Kurulu (İstanbul Valiliğinin mevcut Bilim Kurulu)

b. Proje Danışma Kurulu

Projenin çeşitli adımlarının yerine getirilmesini izlemek, başka kuruluşlarca yapılmakta olan çalışmalar konusundaki bilgi ve tavsiyelerini Çalışma Gruplarına ileterek olası mükerrerlikleri önlemek ve mümkünse sinerji yaratmak ve çalışmaların etkililik ve verimini artırabilecek önerilerde bulunmak görevi ile yükümlü olup:

- İl Bayındırlık Müdürlüğü³
- Mühendis ve Mimar Odaları
- İTÜ İnşaat Fakültesi
- 3.Kolordu Komutanlığı temsilcisi
- İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı
- İTÜ Avrasya Yer Bilimleri Enstitüsü
- İTÜ Vakfı Savunma Araştırmaları Merkezi (İTÜV-SAM)
- (diğer)

birimlerinden seçilebilecek kişilerden oluşur. Danışma Kurulu her hafta en az bir defa toplanıp çalışmaları gözden geçirir; varsa tavsiyelerini yazılı olarak ilgili ÇG'na yapar ve valiyeye de gelişmeler hakkında periyodik olarak bilgi verir.

c. Proje koordinatörü

Bir vali yardımcısı, tam zamanlı ve münhasıran bu görevle yükümlü ve tam yetkilendirilmiş olarak koordinasyonu sağlayacaktır.

d. Proje çalışma grupları

- Mikro-bölgeleme (*micro-zoning*) Çalışma Grupları (Bkz Ek-1)

¹ Ana ve ara başlıklar bold karakterlerle yazılmıştır. Bir deyim ilk geçtiği yerde, baş harfler büyük olmak üzere italik harflerle yazılacak, ondan sonraki kullanımlarında normal punto kullanılacaktır. Tekrarlardan kaçınmak için, kısaltılmak istenilen deyimler için ilk geçtiği yerde kısa-adı (acronym) verilecektir. Vurgulanmak istenilen terimler tırnak içine alınmaktadır. Ve/ya = ve/veya anlamında kullanılmaktadır. Bazı terimlerin daha iyi anlaşılmasını teminen parantez içlerinde italik olarak yabancı dildeki karşılıkları verilmektedir.

² Proje kapsamında çeşitli amaçlarla önerilen bu tür prosedürlerin hazırlanma tekniği konusunda, çeşitli çalışma grupları arasında bir anlayış birliği sağlamak üzere, bir seminer düzenlenmesi önerilir.

³ Tercihan her kurumun en üst düzey yetkilisi katılmalıdır.

- Yapı dayanımı gözden geçirme ve güçlendirme önlemleri tesbit prosedürleri ÇG (Bkz Ek-2)
- Aile düzeyinde korunma önlemleri tesbiti ÇG (Bkz Ek-3)
- Mahalle düzeyinde korunma önlemleri tesbiti ÇG (Bkz Ek-4)
- Depreme dayanıklı bireysel koruyucular ÇG (Bkz Ek-5)
- Dayanışma ve saygı ortamı yaratılması ÇG (Bkz Ek-6)
- Finansman ÇG

Proje faaliyetlerinin gerektireceği finansman ihtiyaçları, ilgili ÇG'nca belirlenecek yollardan; projenin genel giderleri ise –lojistik giderler- valilik ödeneklerinden karşılanacaktır.

Bu ÇG ise hem diğer çalışma gruplarına finansman yolları, hem de bütünü ilgilendiren yollar hakkında çözümler ve bu çözümlere dayalı planlar üretecektir.

ÇG'nun oluşumu:

İstanbul defterdarı çevresinde oluşturulacak grubun diğer elemanları, her yeni katılanın da katılımıyla ortak akılla belirlenecektir.

B. Uygulamalar

Çeşitli gruplarca geliştirilecek çözümler uyarınca 2 tür uygulama yapılacaktır:

(1) ÇG'nın önerdikleri çözümlerin uygulanmasına ilişkin olarak yapacakları planlar uyarınca yapılacak uygulamalar.

Bunların nasıl, hangi maddi/beşeri kaynaklar kullanılarak yapılacağı ÇG'nca planlanacaktır.

(2) ÇG'nun geliştireceği tesbit ve takdir prosedürlerinden yararlanarak resmi mercilerin yapabilecekleri uygulamalar.

Bunlar, güçlendirilmesi veya başka yapılar ve/ya içlerinde yaşayanlar için risk oluşturması nedeniyle yıkımı gereken kamuya ve sivil halka ait yapılardır. Bunların uygulama karar ve icraatı, ilgili idarelerce meri mevzuata göre yapılacaktır.

Ek-1: Mikro-bölgeleme (micro-zoning) Çalışma Grubu

- **Kapsam:** Zeminlerin deprem etkileri açısından sınıflandırılması –sıvılaşma, heyelanlar, zemin büyütmesi ve kıyılardaki yanal yayılma-, oluşturulacak 3 alt-grubun çalışma alanının kapsamını oluşturur.
- **Umulan yararlar:**
 - Alt ve üst yapı zararları önceden alınacak önlemlerle azaltılabilir,
 - Şehir nazım planları ve yer seçimleri için bir bilgi temeli oluşur,
 - Mevcut binalar gözden geçirilerek güçlendirilir veya yıkılır veya başka önlemler bulunur,
 - Söz konusu zeminler üzerindeki yapılara uygulanacak dayanıklılık testleri bir anlam kazanır. Aksi halde, *bir zincirin dayanımı en zayıf halkasınınki kadardır* ilkesi uyarınca *çürük zemin üzerindeki sağlam yapı* olgusu ortaya çıkar.
- **Beklenen çıktılar (deliverables):**
 - Yerel jeolojik koşulların incelenmesi ile sondaj, jeofizik ve jeoteknik yöntemlerle incelemeler yapılması yöntemleriyle İstanbul kenti yerleşim alanlarının deprem risklerinin, yerleşim yoğunlukları önceliklerine göre belirlenmesi için ayrıntılı bir prosedür hazırlanması,
 - Bu imkanlardan bir veya birkaçının olmaması hallerinde, yeraltı su seviyelerinin sondaj ya da bu mümkün değilse mevcut kuyulardaki su seviyelerinin incelenmesi yoluyla ölçülmesi, 1/25,000, 1/5,000, 1/1,000 ölçekli haritaların incelenmesi ya da bütün bu imkanların mevcut olmaması durumunda kullanılabilecek takdir yöntemlerinin belirli bir sistematik içinde belirlenmesi için, yukarıdaki prosedürün çeşitli adımlarının yerlerine geçebilecek alternatif adımların yine aynı prosedürdeki dallanma (branching) şeklinde gösterilmesi ve bütün bunların nasıl uygulanacağını planlanması beklenmektedir.
 - Başka kuruluşlarca bu alanda yapılmakta olan çalışmalar –varsa- konusunda edinebileceği bilgileri kullanarak olası mükerrerlikleri önlemek ve mümkünse bu gruplarla sinerji yaratmak.
- **Kurulacak alt-çalışma grupları (AÇG):**
 - **Heyelanlar AÇG :** İTÜ Mühendislik jeolojisi Ana Bilim Dalından Doç.Dr.Turgut Öztaş
 - **Zemin büyütmesi AÇG:** İTÜ Jeofizik bölümünden Haluk Eyidoğan
 - **Sıvılaşma ve yanal yayılma:** İTÜ Jeoteknik, Atilla Ansal, Doç.Dr.Serdar Akyüz, Doç.Dr.Şükrü Ersoyşeklinde oluşacak gruplar öngörülmektedir.
- **Süre:** Bu çalışmaların birinci bölümünü oluşturan ayrıntılı prosedür hazırlama işinin 1 Aralık 2000'e kadar; planlama işinin 15 Aralık 2000'e kadar; planların uygulanmasının ise 1 Ocak 2001'e kadar bitirilmesi öngörülmektedir.

Ek-2: Yapı dayanımı gözden geçirme ve güçlendirme önlemleri tesbit prosedürleri çalışma grubu

- **Kapsam:** Kamu binaları ile konut ve işyerlerinden oluşan yapı stokunun $M_s \geq 7.0$ büyüklüğündeki bir depreme karşı dayanıklılığının tesbit ve takdiri ile, yetersiz olarak belirlenlere uygulanması gereken güçlendirmelerin, mevcut imkan ve kısıtlar dikkate alınarak önerilmesi, bu çalışma grubunun görev kapsamını oluşturur.
- **Beklenen çıktılar:**
 - İstenilen, herhangi bir yapının ya da bu mümkün görülüyorsa ayrı ayrı her bir yapı türünün depreme dayanıklılığını ve dayanımları yetersiz olarak belirlenenler için gereken güçlendirme önlemlerini tam olarak tesbit etmeye yarayan ayrıntılı bir –veya daha çok- prosedür hazırlanmasıdır.
 - Ayrıca, her prosedür adımı için, o adımın yerine getirilmesi için gereken maddi ve/ya beşeri kaynaklar –özel araç/gereç, uzman gibi- mevcut olmadığında veya gereken miktar ya da özellikle bulunmadığında, o adımın -hatta tesbitin bütünü- güvenilirliğinde doğabilecek azalma riskini göze almak –ve bunun düzeyini de açıkça belirtmek- kaydıyla yapılabilecek “*yerine daha basit –ve daha az güvenilir- alternatifini koyma*” şeklindeki “alternatif adım(lar)” da tasarılacaktır.
 - Bu alternatiflerin en basiti ve en az güvenilir olması rağmen, imkan veya fırsatların en elverişsiz olduğu durumlarda kullanılacak zorunlu tesbit ve takdir yöntemleri de, prosedürün dallanmaları⁴ (*branchings*) içinde yer alacaktır.
 - Başka kuruluşlarca bu alanda yapılmakta olan çalışmalar –varsa- konusunda edinebileceği bilgileri kullanarak olası mükerrerlikleri önlemek ve mümkünse bu gruplarla sinerji yaratmak.
- **Çalışma Grubunun oluşumu:**
 - İTÜ İnşaat Fak.’den Prof. Hasan Boduroğlu veya zaman ayıramaması durumunda Prof.Faruk Karadoğan,
 - Boğaziçi Üniversitesi İnşaat Fak.’den Prof. Nuray Aydınoglu,
 - İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı temsilcisi
 - Bir iletişim uzmanı (üniversitelerin iletişim fakülteleri, Reklamcılar Derneği, Halkla İlişkiler Derneği vb kaynaklardan temin edilebilir),
- **Lojistik destek:** Ulaşım, yeme-içme-barınma, kırtasiye, sekreteryaya, bilgisayar donanımı, iletişim, internet hizmetleri gibi lojistik hizmetlerin tümü valilikçe karşılanacaktır. Ayrıca, herhangi bir kurumda ücret karşılığı çalışmakta bulunan üyeler için gereken resmi izinler valilikçe alınacaktır. Çalışmalara katılanlar için valilik, gündelik, harcırah veya benzeri bir tazminat ödenmesini sağlayacaktır.
- **Yararlanılabilecek kaynak(lar):** Bir dizi WEB adresi mevcut olup, ÇG’nun talebi üzerine verilecektir.
- **Süre:**
 - Deprem dayanımı prosedürlerinin tamamlanması : 1 Aralık 2000
 - Güçlendirme prosedürlerinin tamamlanması : 1 Mart 2000

⁴ Anılan prosedürler, bir dizi talimat ve karar kutusundan ibarettir. Karar kutuları daima birden fazla dal (*branch*) çıkardığı için bu olguya burada dallanma (*branching*) adı verilmiştir.

Ek-3: Aile düzeyinde korunma önlemleri tesbiti Çalışma Grubu

- **Kapsam:** Ailelerin ve birbirlerine yakın yerleşiklikte birkaç aileden oluşan grupların yalnız başlarına veya yardımlaşarak alacakları önlemlerin, mevcut imkan ve kısıtlar dikkate alınarak önerilmesi, bu çalışma grubunun görev kapsamını oluşturur.

Duvar, tavan vbg yapı elemanlarının göçmesi, eşya devrilmesi ve yangınlara karşı baştan ve vukukundan sonra alınabilecek *pasif korunma* önlemleri ile bu tür olaylar sonunda ihtiyaç olabilecek ilk yardım ve kurtarma önlemlerinin belirlenmesi görev alanı içinde; yapı güçlendirme önlemleri yoluyla *aktif korunma* ise dışında mütalaa edilmelidir.

- **Beklenen çıktılar:**
 - ÇG, göçme, eşya devrilmesi ve yangına karşı alınması mümkün önlemlerin sistematik bir listesini ve önlemlerin açıklamalarını; önlemlerin ilgilendirdiği hedef kitleler açısından uygulanabilirliklerini de dikkate alarak, herkesçe kolay anlaşılabilir ve her ihtiyaç duyulduğunda el altında bulunabilecek formatlarda hazırlanması beklenmektedir.
 - ÇG, önlemlerin tasarımında, değerli ve pratik bir sorun çözme aracı olarak “komşu yardımlaşması”nı da kullanacak, deprem öncesi hazırlık döneminde komşuların, kendi özel imkan ve/ya kısıtlarını dikkate almaya yönelik “ortak akla dayalı planlar” yapmalarını özendirici / kolaylaştırıcı çareler düşüneceklerdir.
 - Ailelerce yapılacak planlamaları kolaylaştırmak amacıyla, cevaplandığında bir planı oluşturabilecek bir soru formu (questionnaire) hazırlanarak bunun aile sayısı kadar çoğaltım ve dağıtım için öneriler –gazete ve dergilerin ek olarak vermeleri vbg- üretilmesi beklenmektedir.
 - Önerilecek önlemlerin finansmanı için resmi kaynaklar yerine kendi kendini finanse edebilecek (self financed) yolların önerilmesi beklenmektedir.
 - Başka kuruluşlarca bu alanda yapılmakta olan çalışmalar –varsa- konusunda edinebileceği bilgileri kullanarak olası mükerrerlikleri önlemek ve mümkünse bu gruplarla sinerji yaratmak.
- **Çalışma Grubunun oluşumu:**
 - AKUT’dan bu konularda ehliyet sahibi bir temsilci,
 - İstanbul Tabipler Odası’ndan bu konularda ehliyet sahibi bir temsilci,
 - Bir iletişim uzmanı (üniversitelerin iletişim fakülteleri, Reklamcılar Derneği, Halkla İlişkiler Derneği vb kaynaklardan temin edilebilir),
 - valiliğin uygun göreceği diğer kişiler.
- **Lojistik destek:** (Ek-2 ile aynıdır)
- **Yararlanılabilecek kaynak(lar) :** Safe Homes, Safe Neighborhoods, Stephahanie Mann, M.C.Blakeman, Nolo Press, Berkeley, 1993⁵
- **Süre:** 1 Aralık 2000 tarihine kadar tamamlanması beklenmektedir.

⁵ Adı geçen yayın, bu dokümanın yazarlarından temin edilebilir.

Ek-4: Mahalle düzeyinde korunma önlemleri Çalışma Grubu

- **Kapsam:** Bireyin, ailenin, komşu aile gruplarının tek tek yapamayacakları, daha geniş örgütlenmeler gerektiren:
 - deprem sırasında / sonrasında ihtiyaç olabilecek eşya, araç ve gerecin ortak olarak muhafaza edileceği yerler,
 - geçici barınma yerleri,
 - yağma ve benzeri kargaşa fırsatçılığına karşı önlemler⁶,
 - ilk yardım eğitimi

gibi konuların çevrelediği alan, bu ÇG'nun görev kapsamını oluşturmaktadır.
- **Beklenen çıktılar:**
 - İnsanlarımızın, birlikte çalışma konusundaki genellikle bencil tavrı merkez olarak alınarak, 'kapsam' başlığı altında sıralanan yaşam kesitlerinde kimin –kurum olarak- ne(ler) yapacağıının ayrıntılı sıralamasının yapılması beklenmektedir. Bu ÇG'nun çalışmasının sonunda öyle ayrıntılı tanımlamalar ortaya çıkmalıdır ki:
 - Bir mahallede bir bütün olarak ya da muhtelif gruplar halinde bir araya nasıl gelineceği (kimin çağrısıyla, hangi yöntemlerle, çağrıya uymayanlar vbg) açıkça ve pratik olarak gerçekleştirilebilir biçimde tanımlanmış olsun,
 - Ortak ihtiyaç yerlerinin ayrılması, asgari araç-gereç ve yiyecek-ıçecek stoklarının yapılması, korunması, miadlı olanların yenilenmesi işleyebilir birer sisteme bağlanmış olsun ve bu sistemlerin işlediğinin denetiminin nasıl gerçekleştirileceği, işlemeyen usullerin nasıl revize edileceği düşünülmüş olsun,
 - Birbirinden çok farklı öğrenme kabiliyeti ve ön-bilgi düzeyindeki bireylerden oluşan topluma, tek tip bir ilk yardım eğitimi verilmesi mümkün ve de doğru değildir. En geniş kesimi oluşturan 'sıradan' denilebilecek kişiler için, "ilk yardımın x altın kuralı" denilebilecek çok az sayıda kural⁷ verilmeli ve bunların öğrenilmesi için çok sayıda iletim kanalı –poster, el ilanı, radyo ve TV spotları, gazete ve dergi insertleri, reklam panoları vbg- kullanımı öngörülüp planlanmalıdır.
 - Bütün bu tanımlamaların, çeşitli formatlarda –kağıt, ses veya görüntü kaseti, CD, internette belirli bir Web sitesinde yayımı, basımı, çoğaltımıtüm mahalle muhtarlıklarına ve onlardan da tüm ailelere iletimini sağlayabilecek önlemler tasarlanmıştır olsun.
 - Başka kuruluşlarca bu alanda yapılmakta olan çalışmalar –varsa- konusunda edinebileceği bilgileri kullanarak olası mükerrerlikleri önlemek ve mümkünse bu gruplarla sinerji yaratmak.
- **Çalışma Grubunun oluşumu:**
 - İstanbul Tabipler Odasından ilk yardım konusunda uzman bir kişi,
 - Telsiz ve Radyo Amatörleri Cemiyeti-TRAC temsilcisi,
 - AKUT'dan bir uzman,
 - Muhtarlar Derneği başkanı,
 - Japonya'da depremden korunma konusunda eğitim almış bir kişi⁸,
 - İlgili ilçe belediyesinin en yetkili ikinci kişisi,
 - Bir iletişim uzmanı (üniversitelerin iletişim fakülteleri, Reklamcılar Derneği, Halkla İlişkiler Derneği vb kaynaklardan temin edilebilir),
 - Valiliğin uygun göreceği diğer elemanlar
- **Lojistik destek:** (Ek-2 ile aynıdır)
- **Süre:** 1 Aralık 2000 tarihine kadar tamamlanması beklenmektedir.

⁶ Ek-6'da açıklanan, "Dayanışma ve Karşılıklı Saygı Ortamı Yaratılması ÇG" ile işbirliği halinde işlenmelidir.

⁷ Örneğin, "önce, zarar verme", "ilk yardım eğitimi almadınsa dokunma", "panik, yaralanmaktan tehlikelidir" gibi –ki hepsi tamamen hayalidir-, akılda tutulması kolay temel yol göstericiler kastediliyor.

⁸ 17 Ağustos depreminden sonra çeşitli TV'lerde korunma konusunda konuşmalar yapan, çeşitli okullarda öğrencilere pratik önlemlerin egzersizini yaptıran uzmandan yararlanılması tavsiye olunur.

Ek-5: Depreme dayanıklı bireysel koruyucular Çalışma Grubu

- **Kapsam:** Yapıların güçlendirilmesinin yeterli güvenilirliği sağlayamayacağını düşünülmesi hallerinde tavsiye edilmek ve/ya depreme karşı daha yüksek toplam güvenlik içinde bulunmak isteyenlerce, bireysel ya da birkaç kişi ile eşzamanlı olarak kullanılacak koruyucu konstrüksiyonların tasarlanması ile, prototiplerinin üretim ve testlerini müteakip, bunları üretmek isteyebilecek girişimcilere duyurulmasının planlanıp uygulanması, bu ÇG'nun görev kapsamını oluşturur.
 - **Beklenen çıktılar:**
 - Portatif ya da sabit olsun, ağırlığı itibariyle, içinde yer alacağı yapının statik / dinamik stabilitesini olumsuz etkilemeyecek; buna karşı, içinde bulunacak bir – veya birkaç- kişiyi göçebilecek yapının enkazı altında ezilmekten koruyabilecek ve aynı zamanda da içindekilerin, bizzatıhi konstrüksiyon tarafından hapsedilmesini ve/ya ezilmesine/yaralanmasına yol açmayacak şekilde tasarlanacaktır.
 - İçinde kullanılacağı yerin üzerinde yer alan kat sayısı dolayısıyla ortaya çıkabilecek maksimum enkaz ağırlıklarının çeşitli kategorilerine göre –örneğin, 3 kata kadar, 6 kata kadar, 10 kata kadar gibi- ayrı tasarımlar yapılacak ve böylece malzeme ve dolayısıyla da ağırlık ve maliyet tasarrufu sağlanarak daha geniş kesimlerin satın alabilmelerine imkan yaratılacaktır.
 - Koruyucular, uyku ve gündüz durumlarına göre –yatak ile birleşik veya ayrı-, mümkün olan azami modülerlik göz önünde tutularak tasarlanacaktır.
 - Başka kuruluşlarca bu alanda yapılmakta olan çalışmalar –varsa- konusunda edinebileceği bilgileri kullanarak olası mükerrerlikleri önlemek ve mümkünse bu gruplarla sinerji yaratmak.
 - **Çalışma Grubunun oluşumu:**

(Bu konuda bir ön çalışma yapılmakta olup, sonuçlarına göre oluşturulabilecek çalışma grubunun üyeleri bilahare bildirilecektir)
 - **Lojistik destek:** (Ek-2 ile aynıdır)
 - **Yararlanılabilecek kaynak(lar) :** Structural and Earthquake Engineering Software, Small Version of SAP 2000 Nonlinear v7.1 SAFE 6.2⁹
 - **Süre:**
 - Tasarımların yapımı ve prototiplerinin üretimi 1 Ocak 2001'e kadar,
 - Prototiplerinin testlerinin yapılıp, gerekli modifikasyonların yapılması ve tasarımların son halini alması 1 Mart 2001'e kadar,
 - En az 2 girişimcinin bulunarak , tasarlanıp testleri bitirilmiş olan konstrüksiyonların üretimine başlamaları 1 Şubat 2001'e kadar
- tamamlanması beklenmektedir.

⁹ ÇG bu tür tasarımlarda kullanılmak üzere arzu ettiği takdirde, bu yazılımı şu adresten temin edebilir: ETU Ltd. Şti., Dr. İrfan Ergün, (Tel) (312) 418-4846, Faks (312) 417-7291

Ek-6: Dayanışma ve karşılıklı saygı ortamı yaratılması Çalışma Grubu¹⁰

- **Kapsam:** Tahripkar bir depremin yaklaşmakta olduğu söz konusu olduğunda panik ya da aldırmama gibi, olası bir depremin tahribatını artıracak kesin olan normal sayılamayacak uç davranışlar içine giren ve bunu yaygınlaştıran insanları çeşitli yollarla etkileyerek, ne kadar süreceği belli olmayan bu bekleme süresinin bir moral göçüntü süreci olmaktan çıkarılıp, bilgiye, dayanışmaya, karşılıklı saygıya dayalı bir özgüven geliştirme sürecine dönüştürülmesi, herşeye rağmen bu dönüşüm içinde yer alamayan ya da almak istemeyenlerin yaratabilecekleri bilinçsiz ve/ya kasti olumsuz psikolojik atmosfeden korunma yöntemlerinin öğrenilip içselleştirilmesinin sağlanması, bu ÇG'unun görev kapsamını oluşturmaktadır.
- **Beklenen çıktılar:**
 - “*Depremle birlikte yaşamayı öğrenmek*” gibi, sonuçlar itibariyle doğru fakat yol gösterici olmadığı gibi belirsizlik yaratan sloganların kullanılmaması, her sloganın mutlaka somut bir yarar temin edecek şekilde tasarlanması beklenmektedir,
 - Kent yaşamının ve diğer sosyo-ekonomik sorunların yol açtığı yalnızlaşma, yabancılaşma ve onun yol açtığı bencillik, kuralsızlık, saygısızlık vb yollarla bunları telafi etmeye çalışma gibi olumsuzluklara karşı “*ortak bir tehlikeye karşı dayanışma*” tutumunun yerleştirilmesi için önlemler geliştirilmesi beklenmektedir.
 - Sayılan bu olumsuzluklara karşı genelde geliştirilmiş bir tutum da *yakınma, kendi dışındakileri suçlama* vb tutumlardır. Bu yolla ferahladığını düşünen insanlar bur yandan da kendi almaları gereken önlemleri geciktirmenin, onları yapmanın bütünüyle “*başkaları*”nın –belediye, devlet, sendika, vs- görevi olduğuna kendileri inandırmaktadırlar. Kişisel olarak geçici süreler boyunca rahatlama yaratan bu yöntem, yarattığı diğer yan etkilerle, bir toplumu “kalabalık insan grubu”na çevirmektedir. ÇG’ndan beklenen, insanlara pratik yollar önererek tek başlarına hissettikleri yalnızlığı, aile bireyleriyle, komşusuyla, komşu mahalledekiyle yardımlaşarak yenebilmesi için gereken yolları tasarlamasıdır.
 - Saygı’nın kendini ezdirme ile eş anlamlı sayılması gibi bir anlayış vardır. Başkalarının gösterdiği saygısızlığa, benzer biçimde karşılıklar vermeye dayalı bir yaşam biçiminin kendini koruma; bu tür karşılıklar vermemenin ise kendini ezdirme olduğu anlayışı, özellikle eğitilmiş kesimde çok yaygındır. Halbuki, bir aradaki bir insan kalabalığını medeni bir toplum haline getiren az sayıdaki seçkin tavırdan birisi de “*başkası yapabilir, ama ben yapmayacak kadar güçlüyüm ve doğruyum*” diyebilen insanların sayısı ve aralarındaki dayanışmadır. Bunu becerememiş toplulukların yavaş yavaş ama kararlılıkla –ve kendilerini ezdirmediklerini sanarak- yok olduklarına tarih şahittir.
ÇG’ndan beklentilerden birisi de, deprem zararlarından korunma konusunda yaşamsal önem taşıyan çok az sayıdaki seçkin tavır tesbit edip, bunların nasıl yaygınlaştırılabileceğini tasarlayıp planlamasıdır.
 - Başka kuruluşlarca bu alanda yapılmakta olan çalışmalar –varsa- konusunda edinebileceği bilgileri kullanarak olası mükerrerlikleri önlemek ve mümkünse bu gruplarla sinerji yaratmak.
- **Çalışma Grubunun oluşumu:**
 - Boğaziçi Üniversitesi Sosyoloji Bölümünden bir öğretim üyesi,
 - Yard.Doç.Dr. Nevin Eracar, Klinik Psikolog
 - Valiliğin uygun göreceği bir-iki eleman
- **Lojistik destek:** (Ek-2 ile aynıdır)
- **Yararlanılabilecek kaynak(lar) :** Bir internet tartışma grubu bir süredir “*seçkin tavırların örgütlenmesi*” konusunda düşünce üretmektedir. BEYAZ NOKTA[®] VAKFI aracılığıyla (bnv@beyaznokta.org.tr) bu grupla ilişki kurulabilir ve çalışmalara –sanal ortak olarak- katılmaları sağlanabilir.
- **Süre:** 1 Aralık 2000 tarihine kadar tamamlanması beklenmektedir.

¹⁰ Ek-4’te açıklanan Mahalle düzeyinde korunma önlemleri Çalışma Grubu ile işbirliği halinde çalışılması gerekmektedir.